

Broj 08/16

17.02.

16

Poštovani/a,

Obraćamo vam se povodom članka objavljenog u dnevnom listu *Blic* dana 14.2.2016. godine, pod nazivom „Žene ubice na Balkanu: Rede ubijaju od muškaraca, ali su njihovi zločini monstruozniji”¹ Autonomni ženski centar izražava zabrinutost mizoginom namerom ovog lista i smatra da su prekršene osnovne etičke vrednosti novinarskog izveštavanja, kao i odredbe o zabrani diskriminacije.

Naslov i sadržaj članka upućuju na to da su žene navodno “rede, ali monstruoznije ubice” od muškaraca, iako i u samom tekstu stoji navod da je „i psiholog Nebojša Jovanović saglasan da nema mnogo razlike između ubistva koje počinje žene i onih koje počinje muškarci”. U tom smislu, prekršeno je načelo **Nezavisnosti od pritisa** (poglavlje II, stav 1, tačka 5, Kodeksa novinara Srbije) da „naslov teksta/priloga ne sme da bude u suprotnosti sa njegovom suštinom”.

Smatramo da sadržajem ovog članka nisu ispunjena osnovna načela novinarskog izveštavanja navedena u Kodeksu novinara Srbije **Istinitost izveštavanja** (poglavlje I, stav 1, Kodeksa novinara Srbije) koje se odnosi na tačnost, objektivnost i potpunost - naime, novinarka je tvrdnju iz naslova potkrepila nekolicinom primera koji datiraju od pre jedanaest godina do danas koji prikazuju ubistva počinjena od strane žena, ne dajući poređenje, niti ijedan primer ubistva učinjenog od strane muškaraca, kako bi javnost mogla samostalno da donese stav po ovom pitanju. Ovim je ujedno prekršeno i načelo o **Novinarskoj pažnji** „prećutkivanjem činjenica koje mogu bitno da utiču na stav javnosti o nekom događaju jednako je njihovom namernom iskrivljivanju ili iznošenju laži” (poglavlje V, stav 3, Kodeksa novinara Srbije). Ovakvo izveštavanje suprotno je duhu Kodeksa novinara Srbije koji je donet s obrazloženjem da „interes javnosti podrazumeva objavljivanje svih važnih informacija koje su čitaocu/slušaoocu/gledaocu od pomoći pri formiranju vlastitog suda/mišljenja o pojavama događajima”.

Smatramo da je jasna namera novinarkе i uredništva lista *Blic* da žene degradira i podstiče diskriminaciju, te da je u potpunosti prekršena odredba o **Novinarskoj pažnji** (poglavlje V, stav 4 Kodeksa novinara Srbije) da „novinar mora biti svestan opasnosti od diskriminacije koju mogu da šire mediji i učiniće sve da izbegne diskriminaciju zasnovanu, između ostalog, na rasi, polu, starosti, seksualnom opredeljenju, jeziku, veri, političkom i drugom mišljenju, nacionalnom ili društvenom poreklu.” Iz istog razloga, smatramo da je narušena **Odgovornost novinara** (poglavlje IV, stav 1, tačka 2) – „novinarska profesija nespojiva je sa širenjem bilo koje vrste polnih, rodniх, etničkih, socijalnih ili verskih stereotipa”.

¹ Tekst dostupan na sledećem linku <http://www.blic.rs/vesti/hronika/zene-ubice-na-balkanu-rede-ubijaju-od-muskaraca-ali-su-njihovi-zlocini-monstruozniji/tdf3ysm?ref=fbblic>

Načelo **Istinitosti izveštavanja** (poglavlje I, stav 1, Kodeksa novinara Srbije) koje se odnosi na objektivnost i potpunost takođe je narušeno navođenjem da se ubistvo žena „često opisuje kao 'ubila muža na spavanju posle 20 godina maltretiranja'“, bez davanja konteksta i objašnjenja fenomena nasilja u porodici i muškog nasilja prema ženama koji mogu da utiču na svest žene koja preživljava dugogodišnje nasilje da jedini izlaz vidi u ubistvu nasilnika, i zanemarujući činjenicu da je većina žena koje su ubile svoje partnere bila „preplavljena intenzivnim negativnim afektom prema žrtvi usled straha za sopstveni ili fizički integritet svoje dece“².

Pozivajući se na neimenovani izvor, u delu članka u kom se navodi „Žene ubijaju mnogo ređe od muškaraca, ali su za neke najmonstruoznije zločine, klasičan kriminal, na ovim prostorima upravo osumnjičene pripadnice nežnijeg pola“ krši se **Pretpostavka nevinosti** (poglavlje IV stav 3, Kodeks novinara Srbije), obzirom da se na osnovu činjenice da je određeni broj žena (mada se nigde ne navodi izvor, niti statistički podatak, kao ni uporedna analiza po polovima) osumnjičen da je počinio određena dela, donosi zaključak o sklonosti žena ka vršenju teških krivičnih dela iako je jasno da te žene još uvek nisu ni oglašene krivima za navedena dela.

Kodeks novinara Srbije narušen je i korišćenjem seksističke fraze „nežniji pol“ što je suprotno principu **Novinarske pažnje** u kome se novinari/ke obavezuju na izbegavanje istih (poglavlje V, stav 4, tačka 2, Kodeksa novinara Srbije).

Smatramo da članak objavljen u *Blicu* nedvosmisleno podstiče mizoginiju i stereotipe prema ženama i, uz nepotpuno izveštavanje, donosi neutemeljene zaključke o razlici u ponašanju žena i muškaraca. Takođe se na ovaj način podstiču i podržavaju veoma opasni diskriminatorni obrasci, žene se etiketiraju kao nasilnije i sklonije vršenju teških krivičnih dela, čime se podstiče netrepeljivost i mržnja prema ovoj društvenoj grupi, što može imati nesagledive štetne posledice.

Imajući sve gore navedeno u vidu, pozivamo Komisiju za žalbe Saveta za štampu da donese odluku kojom usvaja žalbu i naloži dnevnom listu *Blic* da objavi navedenu odluku, kao i da donese preporuku kojom će se sprečiti takvo izveštavanje ubuduće.

Autonomni ženski centar
MB 17167243

Slobodanka Maćanović
zakonska zastupnica

Tiršova 5a, 11000 Beograd
011.2687.190

Email: dobre_prakse@azc.org.rs
womenngo.org.rs

² Ubistva heteroseksualnih partnera: kriminološke i viktimološke statistike, dr Biljana Simeunović-Patić, 2002. godina <http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/1450-6637/2002/1450-66370203003S.pdf>